

Betänkandet Från kris till kraft – återstart för kulturen (SOU 2021:77), dnr KU2021/0271

Svenska kyrkan bidrar till ett kulturliv som ger rum för mångas delaktighet och skapande och som bidrar till ett levande kulturliv över hela landet. Att värna kulturlivet och kulturell samverkan bidrar till att stärka den sociala och kulturella infrastrukturen i hela landet. Svenska kyrkan bidrar till att kulturarvet, såväl det materiella som det immateriella, bevaras genom att det vårdas, används, utvecklas och tillgängliggörs för alla. Genom sina speciella förutsättningar har Svenska kyrkan också genom sitt kulturliv möjlighet att bidra till människors existentiella och andliga folkhälsa. Svenska kyrkan lämnar sitt remissvar mot denna bakgrund och har även granskat betänkandet utifrån ett barnrättsperspektiv.

Betänkandet berör i hög grad Svenska kyrkan som en av Sveriges största kulturaktörer och som tillgängliggör kultur för alla åldrar i hela landet. En oberoende granskning har visat att det samhällsekonomiska värdet av Svenska kyrkans bidrag till Sveriges kultur och kulturarv uppgår till cirka 2,3 miljarder årligen. Till det kommer 2,7 miljarder i indirekta effekter som arbetstillfällen för frilansande kulturarbetare. (*Svenska kyrkans samhällsekonomiska bidrag till kultur och kulturarv*, Ramboll 2020)

SVENSKA KYRKANS YTTRANDE

Svenska kyrkan ställer sig bakom förslaget i betänkandet om stora satsningar på stöd för en återstart och utveckling av ett kulturliv som drabbats hårt av pandemin. Dessa satsningar påverkar även Svenska kyrkans förutsättningar för det fortsatta arbetet och samverkan med andra kulturaktörer.

Svenska kyrkan finner det anmärkningsvärt att Svenska kyrkan och andra trossamfund som kulturaktörer helt saknas i förslaget, trots kyrkornas unika möjlighet och förmåga att bidra till att främja ett levande kulturliv i hela landet.

SVENSKA KYRKANS SYNPUNKTER

BEDÖMNING AV FÖRSLAGET

Det förslag som nu läggs fram innehåller en lång rad nödvändiga ekonomiska åtaganden för att återuppbygga och stärka svenskt kulturliv. Svenska kyrkans uppfattning är att trossamfundens roll som kulturaktörer och uppdragsgivare inte på ett tillräckligt och rimligt sätt uppmärksammas. Varken före eller under pandemin.

I förslagen uppmärksammas bland annat att behoven hos aktörer med hög grad av egenfinansiering, framför allt på regional nivå, ska beaktas. Det finns en osäkerhet om på vilket sätt trossamfunden finns med i detta perspektiv. Trossamfundens långsiktiga bidrag till kulturlivet är mycket viktigt för att ge goda förutsättningar för ett levande och mångfacetterat kulturliv för framtiden. Svenska kyrkan stöder

arbete med hög konstnärlig ambition tillsammans med professionella konstnärer samtidigt som kyrkan också möjliggör delaktighet för många, inte minst för barn och unga. Detta vill och kommer Svenska kyrkan att fortsätta med.

DIGITALISERINGENS MÖJLIGHETER

Förslagen om ökat stöd till en digitalisering av kulturlivet är viktigt. Svenska kyrkans digitala satsning har varit omfattande. I kyrkans olika kanaler fanns nästan 550 000 tittare bara under 2020. Svenska kyrkan förutsätter därför att stöd till digitalisering också inkluderar trossamfunden.

FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR CIVILSAMHÄLLETS KULTURAKTÖRER

Förslaget om att stärka de ekonomiska grundförutsättningarna för ideella kulturarvsaktörer genom ökat bidrag till Riksantikvarieämbetet är viktigt, men det innehåller ingen ökning av kyrkoantikvarisk ersättning till Svenska kyrkan för att vårda och underhålla det kyrkliga kulturarvet. För att genomföra åtgärder med kyrkoantikvarisk ersättning krävs vanligen en betydande egeninsats av församlingarna.

BARNRÄTTS- OCH UNGDOMSPERSPEKTIV

Svenska kyrkan tar redan stort ansvar för att tillgängliggöra kultur för alla åldrar och detta i hela landet. Svenska kyrkans och civilsamhällets roll saknas i förslaget om ökat stöd för kulturskolor och skola.

HANTERINGEN AV TROSSAMFUNDEN UNDER PANDEMIN

Trossamfunden har under hela pandemin tagit ansvar för att upprätthålla ett så stabilt kulturliv som varit möjligt utifrån rådande restriktioner. Trots att uppskattning för detta har uttryckts i möten och i överläggningar, har trossamfunden sällan nämnts i samband med utlysningar av särskilt kulturstöd eller vid allmänna presskonferenser och liknande.

När kommunal kulturverksamhet och det fria kulturlivet fått minska sin verksamhet har kyrkans roll som kulturaktör blivit än viktigare. I kommuner med begränsad offentlig kulturverksamhet har Svenska kyrkan relativt sett högre grad av kulturengagemang. Inte sällan är kyrkan också enda samlingslokalen. Eftersom utbudet ofta är gratis kan musik, teater och utställningar i Svenska kyrkans regi vara första mötet med kultur och nå grupper som annars inte tar del av denna typ av kulturliv.

Som rikstäckande organisation med både lokala, regionala och nationella samarbeten med kulturlivets olika aktörer, vill Svenska kyrkan fortsatt vara en garant för ett levande och hållbart kulturliv och kulturarv i hela Sverige som en faktor för ökad samhällsstabilitet. Trots hög egenfinansiering kommer även Svenska kyrkans kulturinsatser i framtiden behöva offentlig finansiering.

Uppsala den 2 februari 2022

På kyrkostyrelsens vägnar

Antje Jackelén
Ärkebiskop, ordförande

Karin Sarja
Avdelningschef